

Lausunto

21.11.2024

VN/26843/2024
VN/26843/2024-TEM-4

Sisäministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto Maahanmuuttoviraston maksuasetus vuodelle 2025

Sisäministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa ehdotuksesta sisäministeriön asetukseksi Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2025.

Maksuasetuksen 2 §:n kohtaa 3) ensimmäistä oleskelulupaa työntekoa ja yrittämistä varten ehdotetaan muutettavaksi siten, että kohtaan lisätään opiskelijat. Opiskelijoiden oleskelulupahakemukset ovat voimassa olevassa asetuksessa omakustannusarvoa alle olevien maksujen kategoriassa ja tämän muutoksen myötä ehdotetaan, että suoritteet siirretään omakustannusarvoa vastaavien maksujen kategoriaan.

Maahanmuuttoviraston suoritteista perittäviin maksuihin esitetään useita muutoksia, jotka perustuvat suoritteiden tuottamisen omakustannusarvoihin. Omakustannusarvoa vastaavien maksujen kategoriassa on tavoitteena 100 %:n kustannusvastaavuus. Maksujen korotuksia esitetään tehtäväksi seuraaviin työ- ja koulutusperusteisiin oleskelulupahakemuskategorioihin:

- ensimmäinen oleskelulupa työntekoa varten, paperinen ja sähköinen hakemus
- ensimmäinen oleskelulupa yrittämistä varten, paperinen ja sähköinen hakemus
- kasvuyrittäjän ensimmäinen oleskelulupa, paperinen ja sähköinen hakemus
- kausityötodistus, sähköinen hakemus
- todistus työnteko-oikeuden laajentumisesta, sähköinen hakemus
- ensimmäinen oleskelulupa opiskelua varten, paperinen ja sähköinen hakemus

Omakustannusarvoa alempi käsittelymaksu esitetään perittäväksi valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 3 momentin mukaan kaikista alaikäisiä koskevista hakemuksista sekä ensimmäisistä oleskelulupahakemuksista, pois lukien työntekijän, yrittäjän ja opiskelijan ensimmäinen oleskelulupahakemus. Omakustannusarvoa alempien suoritteiden kategoriassa maksujen muutoksia esitetään henkilökorttiin rinnastettavien suoritteiden osalta 1.1.2025 voimaantulevan poliisin maksuasetuksen mukaisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö on osallistunut asetusehdotuksen valmisteluun sisäministeriön, ulkoministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön ja Maahanmuuttoviraston yhteisessä ohjausryhmässä.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että asetukseen ehdotetut uudet suoritteet, olemassa oleviin maksuihin ehdotetut muutokset sekä opiskelijoiden ensimmäisten oleskelulupahakemusten siirtäminen omakustannusarvoa vastaavien maksujen kategoriaan ovat perusteltuja.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

Maahanmuuttovirasto on muuttanut automaatiokehitykseen liittyvien kustannusten kohdentamista viraston kustannuslaskennassa, joka näkyy kustannusvastaavuuksien alenemisena erityisesti niissä kategorioissa, joissa on tehty viime vuosina laaja automaatiokehittämistä. Vuoden 2025 hintaehdotukset on tehty niin, että kohdentamismuutoksesta aiheutunut kustannusvastaavuuksien muutos on otettu huomioon. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä käytäntöä, jossa hintojen määrittelyssä käytetään kokonaisharkintaa niin, että korotukset suoritteiden hintoihin eivät muodostu kohtuuttomiksi. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että omakustannusarvoa vastaavien käsittelymaksujen osalta tähdätään kustannusvastaavuuteen niin, että kehitys olisi pitkällä aikavälillä kohti 100 %:n kustannusvastaavuutta.

Erityisesti työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien hintojen määrittelyssä tulee työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan ottaa huomioon myös Suomen verrokkimaiden vastaavien oleskelulupien hinnat. Nykyiselläänkin Suomen työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien hinnat ovat varsin korkeat esimerkiksi pohjoiseurooppalaisiin verrokkeihin nähden. Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien hintoja tulee jatkuvasti arvioida siitä näkökulmasta, ettei vaaranneta Suomen kilpailukykyä ja mahdollisuuksia saada tarvitsemiaan ulkomaalaisia osaajia.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että opiskelijoiden ensimmäisten oleskelulupahakemusten siirtäminen omakustannusarvoa vastaavaan kategoriaan on perusteltu. Opiskelijoiden oleskelulupien kohdalla kustannusvastaavuutta ja suoritteen hintaa tulee kuitenkin jatkossa tarkastella, etteivät Suomeen opiskelemaan tulemisesta yksilölle aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien oleskeluluvan hinta sekä lukuvuosimaksut, kohoa kohtuuttoman suuriksi.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että kaikkien hintojen määrittelyssä on hyvä huomioida, että ne ovat kohtuullisia, eivätkä aseta estettä alaikäisten mahdollisuuteen saada perhettään Suomeen. Perheenyhdistämisen mahdollisuudet ovat olennaisia huomioiden Euroopan ihmisoikeussopimuksen perhe-elämän suojan sekä lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisen lapsen edun ensisijaisuuden. Perheen saaminen Suomeen tukee lasten hyvinvointia ja kotoutumista.

Maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen

Erityisasiantuntija Satu Salonen

Jakelu SM MMO Maahanmuutto-osasto, Katja Kaukonen

Tiedoksi TEM MAKO Työvoiman maahanmuutto- ja kotouttamisyksikkö, Anna Bruun
TEM MAKO Kansainvälinen osaaminen ja työvoima -tiimi, Katri Niskanen
TEM OHJAUSYKSIKKÖ

VN/26843/2024-TEM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: